

Előfizetési árak:

Észésvre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó közlések intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Ujult erővel.

Pécs, 1898. nov 21.

A képviselőházban ma veszi kezdetét a második szaka annak a nagy harenak, a melyet a Bánffy-kormány nemzetrontó politikája ellen az ellenzék felvett s a melynek első részét a napirend-vitában oly fényes erkölcsi sikerrel küzdötte végig.

Az új ülészak kezdetétől fogva mindenki tisztában volt vele, hogy a kormány az 1898 : I. törvénycikk rendeletének csak úgy lett volna képes megfelelni, ha az önálló gazdasági berendezkedésről szóló törvényjavaslatot haladéktalanul beterjeszti, mert eltekintve attól, hogy a kiegyezési javaslatoknak változatlan elfogadását az osztrák birodalmi gyűlés részéről Thun gróf kormánya biztosítani egyáltalán nem volt képes. ez év végéig azoknak a javaslatoknak rendes tárgyalása mindkét törvényhozásban teljesen lehetetlennek bizonyult.

Már pedig az 1898 : I. t. c. világos rendelkezése parancsolólag előírja a függő gazdasági kérdéseknek ez év végéig való **végleges rendezését**, kiegyezéssel az osztrák alkotmányos népképviselőlet hozzájárulása mellett, s ha ez a mondott időn belül bármilyen okból nem lehetséges, gazdaságunk önálló berendezésével, amely célból a törvényhozás utasította is a kormányt az előkészítő lépések megtételére, az önálló vám-tarifa kidolgozására.

S a kormány a helyett, hogy törvényben előírt köteleességét teljesítette volna. a

rendelkezésre álló rövid időt még azzal pocskolta, hogy további várakozó álláspontra helyezkedett, a gazdasági kérdések tárgyalását felfüggesztette a Reichsrath tárgyalásának menetét lesve, noha jól tudta, hogy így még a legkedvezőbb esetben is ki fog fogyni az időből, amely e kérdések végleges rendezésére a törvényben megszabva van.

Tette pedig ezt azért, mert eltökélt szándéka megszegni úgy az 1867 : XII., mint az 1898 : I. törvénycikk rendelkezéseit, föntartani a gazdasági közösséget az osztrák alkotmányos képviselőlet hozzájárulása nélkül is, egyoldaluan, támaszkodva ennek a közösségnek Ausztria részéről császári rendeletekkel való dekretálására.

Az alkotmány és törvény ellen szándékolt eme merénylet meghiusítására szövetkezett az ellenzék, amikor fölvetette a harcot ennek a kormánynak a lehetetlenné tételére. Hasztalan hirdetik tehát a kormánypárton, hogy ez a harc csupán személyes jellegű s komolyabb tartalom nincs mögötte. Küzd igenis az ellenzék a személy ellen, de csak azért, mert abban a személyben látja megtestesülését annak a törvéncsavarásnak, a melynek célja hazánkat minden áron, még a világos törvénynek halomra döntésével is, továbbra is megtartani gazdasági függésében.

És a viszonyok illetően alakulatában, a nélkül, hogy jövődöbéli szándékairól az országot csak tájékoztatni is érdemesnek találná. a kormány vak bizalmat kövelevé

azzal lép a törvényhozás elé, hogy a jövő év május haváig pénzügyi fölhatalmazást adjon neki szabad gazdálkodásra. Jól mondja Tisza István, hogy ez nem bizalmi kérdés; valóban nem az, mert ez már föltétlen lemondás volna a törvényhozás ellenőrzési jogáról, mely — mint minden közjog — egyuttal szent kötelesség is. Ez alól a kötelesség alól mentesíteni a törvényhozást nincsen joga semmiféle parlamenti többségnek s azért az ellenzék csak kötelességet teljesít, a mikor a többséget megakadályozza ennek a parlamenti öngyilkosságnak a végrehajtásában.

Kétszeres kötelessége ez az ellenzéknek az olyan többséggel szemben, melynek nincs is — a szó parlamenti értelmében vett — akarata s amely törvénytelen uton, az alkotmányosság durva, erőszakos megsértésével összetoborozva, szolgálalkú szentesítője a kormány abszolút akaratának.

Mert Bánffy báró uralma azon alapszik, hogy kiöli mindenütt és mindenkiöl a függetlenséget s a kormány önző hatalmi érdekeinek szolgálatába kényszerít mindenkit, akivel csak érintkezik. Oda jutottunk az ő gyászos miniszterelnöksége alatt, hogy egy vagyontalanabb hivatalnok, vagy egy állást, megélhetést kereső polgár, ha magát és családját ehínségnek, hivatalos üldözéseknek kitenni nem akarja, kénytelen nemcsak elhallgattatni a kormányétól eltérő, független politikai meggyőződését, de sőt kénytelen annak ellenére c-elekedni is. Bánffy bárótól kezdve le az utolsó jegyzőig

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A tökéletes nő.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

— Irta és felolvasta a pécsi Kath. Kör f. hó 20-iki estélyén: dr. Nagy Benjámin. —

Minden kornak megvolt a női eszménye. Már a szentírás magasztalja az erős asszonyt, kinek mását nehéz megtalálni. A festők a századok viharában vetélkedve vetélkednek azon, hogy vásznaikon ecsetjükkel mennél szebben örökítsék meg a teremtés gyöngyét. És ha a költők dalát hallgatjuk, hányan énekelik meg közülök a női szépséget, a női erényeket és képzeletükben e női erények mozaikszerű egyesítésével akarják megalkotni koruk számára a női ideált. Minden festő, minden költő szeme előtt más és más alak lebeg; nehéz is megalkotni a tökéletes nőt, ezért lakadnak ki sokszor panaszosan az eredménytelen kutatás láttára.

Most nem a fantázia szárnyain, hanem a történelem-világnál keresem fénylő és sötét időkben azt a tökéletes alakot, kire minden nő, mint ideáljára tekinthet, kihez minden nő minden állapotában bizalommal fordulhat. Végig járom előbb a művelt népeket.

Megyek egyenesen Athenbe, az ó kor legműveltebb városába. Lépten-nyomon pompás színházak, templomok emelkednek, az utakon izléses diadali jelvények és telirásos oszlopok állanak, a művészet megannyi remeke. Távol kimagaslik az Akropolis, Pallas Athene alakja messziről üdvözöl. Magával ragad a néparadat, Dyonisios színházába jutok. Már az orchestra közepén feállított oltárnál hibátlan kost áldoztak föl, most épen Euripides darabját adják. Iphigenia, a nő felajánlja magát Achillesért; megragadó jelenet, csak hozzá ne tenné a nőket lesújtó ítéletét a férfiak élete sokkal becsesebb számos nő életénél.

Sértés sértés után jön a szinpadon látványos nőkre, nincs irántuk semmi tisztelet, semmi szeretet; künn az utcán pedig részeg emberek ittasodott nőkkel orgiákat csapnak az Isten tiszteletére. Fölhangzanak közben a jónok elpuhult jellemű szerelmes dalai, a lesbosi nőköltoének. Sapphónak ódáit még a férfiak is pirulva hallgatják. Az erény kigunyolása kedves látvány előttük, nő énekel meg szánakozó megvetéssel az erkölcsös asszonyok sorsát. Nem beszélnek róluk a férfiak eltűnésben, nem gondolnak rájuk haláluk után. A jeien homályából a sirnak semmiségébe szállnak alá, árnyakhoz hasonló, melyek az éjen keresztül vonulva hajnal hasadtával nyom nélkül elenyésznek.

A kicsapongások helyéről menekülök, de utközben betekintek még a legszebb palotába, ott lakik az asszonyházban rabszolganőtől körülvéve a művelt Aspasia, Perikles felesége, kit az ó kor kiváló szelleméért annyira magasztal. Beszédében olyan válogatós, a finom atticismusban gyengéd taglejtéssel kísérve ejti ki szavait; írók, művészek rajongják körül s mintegy kórusban hangzik fel ajkukról a művelt Aspasia dicsérete. Elmés társalgások folynak előtte, költői előadások divatosak nála, de a könnyedség mellett bánt engem az affektált tetetés, nincs itt sem nyugodalmam, hisz a kulisszák mögött, bár fátyol alatt, szebb formába rejtözve itt is felujulnak az utcák és színházak titkos és nyilvános bűnei.

Óh, a művelt Görögország piszkos láb-bal tapossa a női erényt! Elhagyom hát ezt a földet, harminc evezős hajóra szállok és merészen átvitorlázom a világot körül folyó Oceánon a műveltség másik helyére, a hét halmon épült Róma városába.

Micsoda fényes menet közeledik a »via sacra« felől? Két szolgáló szalad előre, utat készít. Nyolc rabszolga hordja a nehéz lektikát, két nő oldalvást pávatarkból készített napernyőt tart, hátul meg két apród puha vákosokat visz. Közelebb megyek, előkelő római nő helyezkedik el kényelmesen a lektikán. Arca a sok pirosítótól és fehéritőtől ra-

minden hivatalnok terrorizálja a maga körébe tartozó polgárokat, mert az anyagilag és erkölcsileg független Dessewffy-féle hivatalnokokat a tiz ujjunkon is előszámálhatnók.

Ezt tudva és látva egyre többen és többen vonulnak félre a politikai küzdőtérrel közéletünk kimagasló alakjaiból s ezek helyét kik foglalják el? Politikai kalandorok, de akik nagy becsben állnak Bánffy báró előtt, mert habozás nélkül készek őt követni bárhová és bármédig.

Az ily szolgálékú hadnak nincsen joga fölháborodni azon, hogy akaratainak érvényesülése elé akadályok gördülnek, hisz születése is kizárja, hogy független törvényhozói akarata legyen, a mint hogy életének egész politikai működése az ilyen parlamenti akarataknak legcsekélyebb nyomát sem mutatta s maga végezte ki azokat, a kikben az ő sorai között ilyen független akarataknak csak halvány csillama is mutatkozott.

Itt az idő a leszámolásra, mert a parlamenti alkotmány hitele követeli, hogy romba dőljön végre az a rendszer, mely a parlamenti formák felhasználásával hamisítja meg a valódi népakaratot. Ezért az ellenzék ujult erővel sorakozik a nagy harcra, a melynek mindenképen győzelemmel kell végződnie: vagy elbukik személyesítőjével együtt ez a bűnös rendszer, vagy kénytelen lesz levetni alkotmányos álarcát s bemutatkozni a maga valóságában, mint a legféltelenebb önkényuralom.

Nyeresség lesz ez is, mert ez fel fogja nyitni azok szeméit is, akiknek tiszta látását elhomályosította eddig a közvéleményhamisítók szemfényvesztő játéka.

*** Olay Lajos beszámolója.** Szombat este érkezett Szigetvárra a kerület orsz. képviselője Olay Lajos, kit az állomásnál várakozó néptömeg lelkesen megéljenzett. Este 8 órakor a »Korona« vendéglőben tiszteletére vacsora volt, hol a város függetlenségi intelligenciája gyűlt egybe. Vasárnap reggel a környékből özönnel jöttek be a választó polgárok,

syog, berakott fogait kecsesen mutogatja, zemöldöke veresre van festve, fején bizonyosan valamely sikambriai nő dus hajzatát hordja. Indiai átlátszó selyem-öltöny takarja tagjait, ruhája a drágakövektől és gyöngyöktől messzire fénylik, egész örökséget visel tén. Tejben fűrösztött kezének ujjai a közép-sőt kivéve, gyűrűkkel vannak megrakva, tenyerében kristály golyócskát szorongat az izzadság ellen. Oly kecsesen néz szét a hiu teremtés, pedig a kísértő rabszolganő könye elárulja, hogy a matrona szeszélyes és örfjögő, mint egy turia. Öltöztetés közben ma is, mikor a fényesen csiszolt ezüst tükörbe pillantott és nem volt teljesen megelégedve magával, megkörmölte, megharapta, sőt e célra kéznél tartott hosszú tűjével mellbe is szúrta a rabszolganőt.

Az urnő gögösen int szolgálainak, ma nem megy a cirkusba, hol nardus illatu permet harmatozik a közönségre, ma nem akar gyönyörködni a vonagló gladiátorok kinszenvedésében, mert otthon lakoma van. Visszaviszik hát sétájáról a szolgálk a királyokéval vetélkedő palotába a matronát, kinek egész élete jóformán evésből, ivásból, cirkusi játékok látogatásából, szóval élvezetből áll. — Óh, a nőknek nincs itt komoly foglalkozásuk, nincs bennük erkölcsi érzék, csak a csinált szépség mulandó kincsük. Nincs itt családi élet, foly-

hogyan a hirdetett beszámolót meghallgassák. Délután Darányba mentek hosszú kocsisorban kísérve képviselőjüket. Istvádi község hazai fel voltak lobogozva és a határnál a tűzoltóság élén a község lakói tisztelegtek. Darány község határán lovasbandérium üdvözölte a képviselőt és lelkes éljenzés közepette lépett az ez alkalomra készített diszes emelvényre. Itt Kelemen Zsigmond darányi segédlelkész fogadta s igen szép szavakban tolmácsolta az összesereglett nép örömet és azon határtalan tisztelet és szeretetet, melyet képviselőjük irányában éreznek. Az elmondott beszámoló mindkét helyen igen nagy hatást és lelkesedést idézett elő. Szavait folytonos éljenzés és helyeslés kísérte. Kifejtette álláspontját, beszámolt eddigi működéséről megjelölte ezutáni tevékenységét. Nagy hatással beszélt a Hentzi szoborról, melynek felállítását ott, a hol ifjaink tanulnak, mindenáron meg kell akadályozni, mert a nemzetnek ezt az arculcsapást, ezt a szégyent eltűrni nem lehet, nem szabad. — Beszélt a kiegyezésről és kvótáról. Szépen illusztrálta azon helyzetet, melybe sülyedünk, ha a káros kiegyezés létre jön, ha ismét közös gazdálkodást kell vezetnünk ezekkel a rossz jogokkal, az osztrákkal. Szólt az obstrukcióról is. Megemlíti, mint már nyilatkoztaiban, valamint a házban is, hogy a párt oly határozatot, mely az obstrukciót kimondotta, nem hozott, ő tehát a párthatározattal ellenkezésbe nem jött, mert szabad cselekvés lett engedve e tételnél mindenkinek. Harcolt ott, a hol helyt kell állni, ott, a hol ezt a függetlenségi elvek, a hazai érdeke kívánja ő mindig ott lesz; egész erejével, oroszán bátorsággal fog küzdeni, hogy ezt a kormányt, mely ezen helyet meg nem érdemli, elsöpörjék, a kormányzástól megfoszszák. Itt lesz most az indennitás, kvóta, kiegyezés, ott majd meglátják, ki a legény a csárdában, ott igenis jelen lesznek minden küzdelemnél, munkálkodunk, dolgozunk egész erőnkéből, mert ez kötelessége minden függetlenségi párti képviselőnek. Szavait szünni nem akaró éljenzés követte, mire Barla pártelnök indítványára eddigi működéséért általános meglegedést, elismerést, jövőbeni működésére pedig rendíthetetlen bizalmat szavaztak a jelenlevők.

*** Képviselői beszámoló.** Jagics József a mohácsi kerület országgyűlési képviselője f. é. november hó 27-én d. u. 2 órakor a városház udvarán Mohácson beszámoló beszédet tart. Beszédében mint értesülünk változni fogja a mai politikai és parlamenti hely-

ton változtatják férjeiket, úgy, hogy mint Seneka mondja: »Bizonyos nők nem a konsulok, hanem férjeik után számítják az éveket.« (De benef. III. 26.)

Az uralkodó Juliusi család, melyre mindenki szeméit függeszti, melynek tagjai a nép szemében mindmegannyi istenek és istennők, előljár a gonoszságban. Az asszonyok méreggel és bájitalal, felfogadott gyilkosokkal a nekik nem tetszőket hamarosan elteszik láb alól, de velük is így bánnak, ma még szépek, holnap mint az elhervadt koszorut, félre dobják őket a férfiak az utból.

A pogány Rómában hiába keresem a női ideált, a kik ott vannak, nem nők azok, csak asszonyruha van rajtuk. Nagy tudomány és művészet közepette a romlottság elbuktatja a megvénhedett Rómát, mikor elmulik a tizenkét század, mikor beteljesül a Romulus tizenkét sasáról mondott szomorú jóslat.

Romhalmazban állók és a romok közül nem tudok szabadulni, szemeim előtt lassankint kialakul a keresztény Róma és úgy kilenc-tíz század után feltámad a tudomány és művészet, ez az ujjászületés ideje, a renaissance kora. Európa figyelme Italia felé fordul. Dante Vergilius kalauzálása mellett bejárja az alvilágot és a tanítvány felülmulja a mestert. Petrarca a gazdag ember tehetségével kutatja Róma régiségeit és Laurájához irt szonettje-

zetet, ki fog terjeszkedni ennek okaira s ama következményekre, melyekkel a kormány politikája az ország alkotmányát és közgazdasági érdekeit fenyegeti.

A honvédhadapród-iskola ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1898. november 21.

Tegnap, Erzsébet napjára, Magyarország martirhalált halt királynéjának nevenapja után következő vasárnap szentelte fel Hettyey Sámuel megyéspüspök a magy. királyi honvédhadapródiskola kápolnáját.

A felszentelés délelőtt 9 órára volt kitűzve s a hadapródiskola elé már félkilenc órakor robogtak a városból ki a fogatok, díszruhás katonatisztek s meghívott vendégeket vivén az ünnepség színhelyére.

A hadapródiskola tanári kara, Sorsich Béla őrnagy parancsnokkal az élén, az épület előtti téren, a király szobra körül foglalt állást, várva és fogadva az érkező vendégeket. Az idő szép, derült volt s az őszi nap sugarai játszva csillogtak a fényes honvéduiformisokon.

A katonai notabilitások, Zurna Károly tábornokkal élükön, csakhamar összegyűlekeztek. Ott voltak tenzl Alajos, Eckensberger Károly és Horváth ezredesek, továbbá igen sokan a honvédhuszárezred és a 19-ik honvédgyalozezred, valamint a közöshadseregbeli tiszték közül is.

A meghívott előkelőségek közül elsőnek érkezett báró Fejérváry Imre dr. főispán, titkárjának, dr. Darócy Aladárnak kíséretében. Vele jöttek Trixler Károly alispán, Jeszenszky Lajos árvaszéki elnök és Vaniss Sándor főszolgabíró. Majd megérkezett Aidinger János orsz. képviselő, gróf Esterházy Kálmán orsz. képviselő társaságában. Ott voltak továbbá: Erreth János, ügyvédkamarai elnök, Bánffy Simon kir. közjegyző, Littke József, iparkamarai elnök, Salamon József tanfelügyelő, Dragonescu Döme kir. pénzügyigazgató, Opris Péter posta- és távirtdaigazgató s az állami tisztviselők közül többen. Majorossy Imre polgármesterrel élén a város Tanácsa is megjelent s ott láttuk még a következőket: Szeredy József dr. akadémiai prodirektor, Incédy Dénes, Pataky Lucif isz, Pintér Ferenc, Vaszary Gyula, Kondor Béla, Rónaky Kálmán dr. és Schneider Istvánt.

A káptalan tagjai közül megjelentek: Troll Ferenc és Hanny Gábor kanonokok.

világhírűvé teszik nevét. Boccaccio ugyszólván a saját szájától elvont falatok árán írja meg görög minták után Decameron-ját. Királyok, köztársaságok, biborosok versenyeznek a tudomány ünneplésében, tiszteletében; még a firenzei kalmár is negélezi az érdeklődést a klasszikus régiségek iránt. Rafaél, Michel Angelo, Leonardo da Vinci és a többiek halhatatlan alkotásai átvándorolnak a szomszéd országokba, a műemlékeket arannyal mérik föl. Humanisták jarják be és uralják az egész világot. — Ez a nagy szellemek csodálatos kora, akárcsak Perikles ideje. Görög köztársaságok vannak tyrannusokkal; Milánóban a Storzák, Ferrarában az Esteiek, Florenben a Mediciek uralkodnak.

Ebben a korban keresem az eszményi nőt és a mint az erkölcsöket vizsgálom, mindenütt csak a régi pogány Rómára akadok. Férfiak, nők csak a szépséget keresik, az ostoba hiúságnak rabjai. Sforza Katalin Italia első asszonya (Prima donna d'Italia.) Leke minden bűnnel terhelve van, de erős, vad, féktelen egyénisége elragadja a férfi és női nemet, a kor minden asszonya rá, mint ideáljára tekint. Az asszony — a virago — uralkodni akar, uralkodni pedig csak külsejével tud. Nők hajukat szagos kenőcsökkel megkenve órákig ülnek a napon, hogy az kiszijja a haj fekete színét, mert ekkor a szőke

Az illusztris társaság ekkor a püspök érkezését várta s kilenc óra előtt három perccel feltűnt az országúton a püspök fogata, a bakon két fehér-kék diszbe öltözött huszárral. A püspök fogata után még két fogatban jöttek az udvari papok.

A mint a fogat begördült a térre, a püspök fogadására siettek *Troll Ferenc*, püspöki helynök, *Sorsich Béla* őrnagy és *Kozáry Gyula* a hadapródiskola lelkésze. A püspök üdvözlően a megjelenteket, egyenesen az épületbe ment és papjaitól kísérve a harmadik emeletre haladt, hol az öltözőbe vonult. A vendég-sereg és a katonaság is felvonult a harmadik emeletre, melynek főhomlokzata képezi a kápolnát s a tágas folyosón sorfalat képezve, várta a püspök kivonulását a felszentelési szertartásra.

A folyosó két szárnyán álltak glédában a hadapródiskolai növendékek s mikor a püspök kíséretével újra megjelent, a csákok és kalapok lekerültek a fejéről s kezdetét vette a felszentelési szertartás.

Elöl *Vajdits József dr.* vitte az apostoli keresztet és *Rézbányay János dr.* a pásztorbotot. Majd sorban jöttek *Szilvek Lajos dr.* és *Kozáry Gyula*, az udvari papság. A megyéspüspök díszornátusban haladt, utána *Igaz Béla dr.* püspöki titkár és *Wurster Antal dr.* püspöki irodaigazgató. A menethez hozzácsatlakoztak ekkor *Zurna Károly* tábornok és *Fejérváry Imre* báró főispán s a kanonokok.

A püspök beszentelte a kápolna falát s aztán megnyílt az ajtó s megszólalt a kápolnában a harmonium, melyen *Eckhardt Antal* játszott.

A püspök a papsággal bevonult a kápolnába s az ajtót becsukták utána, hogy odabenn végezze el a felszentelést.

S aztán háromszor kopogás hallatszott az ajtón s az megnyílt s a közönség is bevonult a kápolnába, elhelyezkedvén a padokban és a padok mögötti üres téren a széksorokon. Majd a növendékek is bevonultak és két oldalt a harmonium körül álltak fel.

A kápolna tágas, nagy terem. Puritán egyszerűséggel, mégis felemelő hatással van berendezve. Három festett ablaka van, a harmonium mellett jobbról-balról egy-egy gyónatószelek, szemben a főhelyen a filigrán oltár, mely előtt az örök lampa ég. (Bár megjegyzendő, hogy elfelejtették meggyújtani s csak a mise közben gyújtották fel.) A kápolnában

a divatos. Rómában majd minden harmadik műhelyben borbélyok dolgoznak. Az asszonyok elefántesont fogsort raknak be a sok édesség ellen. Vannak szépségvizek, melyekben mosakodnak; az az általános hit, hogy Floridában van az örök ifjúság vize. A légkör érzékies, a levegő is olyan, minden illattal van elárasztva. Nemcsak szalonokban, hanem szabad ég alatt sátrakban is szagosítanak.

Ruhára, élelemre sokat költenek. A hány város, annyi a divat. Mintha a lukullusi lakomák ujulnának meg — írja az egykoru *Fra Francesco Pippino* — »nem hiányzanak a gyomor-gyönyörök, külföldi borok, drága ételek és drága szakácsok — a has lett az Isten.« — A ragyogó legyvereket, a férfias bátorságot, az ifjúság gondját, az apák aggodalmát elnyelik a női ékességek. Romlottság van mindenütt, hová csak a renaissance elhatol. Érzékies nők behatolnak a templomokba, megméltelyezik még a pápai széket is a Borgiak korában, Franciaországnak pedig a Pompadourok romlását okozzák.

Ki gondolná, minő fényben bukik el Franciaország? Ott vagyok Versaillesben, látom XIV. Lajos nőies udvarát. Ötszáz lakaj van jelen, mikor a király borotválkozik vagy ruháját húzza föl; az egész városnak szabad bemenete van, hogy lássa őt érkezni. Nagy kitüntetés, ha valaki a királyi pálcát átnyújthatja kezébe, vagy kalapot és gyertyát tarthat, midőn a király imádkozik. A kereszténység

az oltárral szemben két oldalt öt-öt padsor van s a többi tér egész a harmoniumig üres. Az oltárhoz közel is van egy ajtó, melyen a miséző pap lép be.

Mikor a kápolnában a közönség és a növendékek elhelyezkedtek, a püspök teljes ornátusban, baljában a püspöki pásztorbottal az oltártól kifelé fordulva, papjaitól körülveve, beszédet mondott.

A magasröptű, atyai hangon, szónoki hévvel előadott beszédben előadta, hogy ime készen áll a magyar királyi honvédhadapródiskola, mely Pécs városának és az intéző köröknek áldozatkészességét dicséri. Itt, szemünk előtt fognak fiaink a hazaszeretetre és a király iránti hűségre taníttatni. Itt fogják az Isten, király, haza iránti lelkesedést szívükbe önteni tanáraik. Jézus Krisztus, az istenember, mondta: »Adjátok meg az Istennek, a mi az Istené és a császárnak, a mi a császáré.« Jézus Krisztus tanított az Isten iránti szeretetre, a haza és a király iránti hűségre és az Isten szeretete, a vallásosság ma is a hazaszeretetre és a király iránti hűség. Így áll elő a háromság: Isten, király haza! Az intéző körök s az iskola tanári kara tudja ezt és ezért emeltette ezt a kápolnát, hogy ott a növendékek Istent imádván, a hazaszeretetre és a király iránti hűségre buzduljanak. Itt a növendékekhez intézte szavait a püspök s leírta a kápolnát, mint az ima, a vigasztalás, az enyhülés és a szent áldozás s az oltári szentség helye s felhívta őket, hogy a kápolnában Istent imádják, az oltári szentséget tiszteljék s szeretettel gondoljanak reá, ha falain kívül vannak is. Beszédét e szavakkal végzék:

— És most, miután e kápolnát felavattam és rendeltetését megmagyaráztam, főpásztori és hazafiúi imámmal, egyesítve azt polgártársaim imájával is, kérem a Mindenhatót, hogy áldja meg a hazát és nemzetet, áldja meg a jóságos királyt, áldja meg e nemes várost és annak minden polgárát, áldja meg ez intézetet, növendékeit és tanári karát, hogy boldog legyen e haza és a nemzet királyával együtt mindörökké amen!

A nagyhatású beszéd után a püspök csöndes misébe kezdett, a növendékek ének-kara pedig az »Im arcunkra borulunk« régi szép egyházi éneket énekelte, valamint az egész mise alatt ők szolgáltatták az éneket *Eckhardt Antal* harmoniumkísérete mellett.

Mise végeztével a püspök áldását adta

udvari szertartás, az ájtatosság divat. Bossuet egyházi szónoklatain csak úgy jelennek meg, mint a színházban. A »legkeresztényebb királyudvara a mindennapi kicsapongásokat az illem és ájtatosság leple alá rejti, a nemes cselekedet köpenyével akarja takarni a bűnt. Minden csak szemfényvesztés!

Atársadalomban pedig a renaissancetól megrontott udvar a példaadó. A nők férfiak szerepét adják, a férfiak meg a nőket. A nők elegans mázzal leplezik a bűnt, könnyelmű fecsegésben töltik éltüket, mint *Seigné* asszony írja, »a végnélküli beszélgetés uralkodó szenvedélyük.« A báj és szellem királynője uralja a társaságot a salonban, hol még jóbarátok között is annyi a bók, hogy az embernek előbb a táncmesternél kell órát venni, hogy szabályosan tudja magát meghajtani és a társalgás formászerű balettel kezdődik. Egészen *Aspasia* köre.

A szellemisség, a komoly semmik utóbb a férfias nőnek nem elegendők. A finom kezek gyakran odahagyják a legyezőt a komoly delejtűért, mértani ábrákat rajzolgatnak, a történelem és szépművészetek helyett *Euclides* »Elemiit« lapozzák és az egyenletekről szóló értekezéseket. Nemes hölgyek levetkőzve a női gyengédséget, elhalványodnak *Newton* és *Leibnitz* tanai hallgatása közben és tudományos körök elismerő dicsérete után áhitoznak. A nő a lejtőn tovább halad, mert a tudományos nők már szégyenlik elfogadni a nép egyszerű hitét, lerázzák magukról a kereszténység tör-

a közönségre és a növendékekre s aztán kivonult a felszentelt kápolnából s gyorsan átöltözvén, a közönség sorfala között papjai kíséretében levonult az épületből és az az előtti téren várakozó kocsijába ülve a városba haza hajtatott.

Majd a vendégek is kocsikra ültek s a szép ünnepség felemelő hatása alatt távoztak.

S ezzel a hadapródiskola kápolnája is átadatott rendeltetésének, hogy fiaink az Isten iránti szeretetre, a haza és király iránti hűségre neveltsenek a most már teljességében felavatott honvédhadapródiskolában!

Baross Gábor szobra.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1898. november 20.

Vasárnap délelőtt 11 órakor leplezték le *Baross Gábor* volt kereskedelmi miniszter szobrát a keleti pályaudvar előtti téren.

A leleplezés óriási közönség jelenlétében folyt le, a mely méltóan áldozott a vas-miniszter szellemének.

A leleplezési ünnep programja a következő volt:

Báró Podmanický Frigyes, a szoborbizottság elnöke üdvözölte az egybegyűlteket.

Brázay Kálmán, a végrehajtó bizottság elnöke jelentést tett a szobormű elkészültéről.

Báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter ünnepi beszéde következett ezután.

Ludvigh Gyula, a magyar államvasutak elnök-igazgatója átvette a szoborművet, a magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete elhelyezte érckoszoruját a talapzaton és végül a budai dalárda elénekelte a Hymnust.

Dániel Ernő beszédében a vas-miniszter működését a következőkben méltatta:

»Egy hatalmas ipar, egy hazafias kereskedelem megteremtése volt a cél, melynek elérésére minden erejét tömörítette és melynek érdekében az alkotások hosszú sorát létesítette, melyek nemcsak alkalmasak voltak az általa kitűzött cél megvalósítására, de egyuttal fényes hirdetői is maradtak örök időkre lankadatlan munkakedvének és a legforróbb hazaszeretettől áthatott lángelméjének.

Ebben leli magyarázatát vasutállamosítási politikája, melylyel a máv. hálózatát oly hatalmas arányokban kiterjesztette, az állam

vényeit és a szép szellemek fölvilágosodottak lesznek, azaz hitetlenek.

A nők állapotában letükröződik a társadalom erkölcsi képe; a hitetlen anyák lassankint hitelenné nevelik az egész társadalmat. Megis Isten nélkül nem lehet el az ember, hát keresnek ők is valami istent és hol találják meg? Ha valaki szemlélni akarja ez elborzasztó látványt, a 18. század kinos vergődésének elszomorító eredményét, jöjjön el velem a francia forradalom zajába, — ott viszik a konventből fényes diadalmenetben *Notre-Dame* templomába az erkölcstelen énekesnőt. Majd odaültetik a főoltárra és a modern pogányok az új bálvány előtt hajlonganak, mint a szentség előtt szokás és tömjénfüsttel incensálják. Ez a fölvilágosodott társadalom istene és nőideálja.

Oh, ez előtt az ideál előtt nem tudok meghajolni, hisz a modern pogányság a régi-nél még piszkosabb lábbal tapossa a női erényt. Ha a görög és római megfosztja az alárendelt nőt ékességétől, azt *Bacchus* és *Venus* tiszteltetére teszi, de az új pogány a nő legdrágább kincsét, a szívét is kívánja, belőle az éltető erőt, a hitet öli ki. Mintha csakugyan a műveltség volna megrontója az embernek, kerülöm hát a művelt népeket és visszatérek az erkölcstelenség tanyájából a tiszta természet ölébe, ott tán ismeretlen a vétek.

(Vége köv.)

közvetlen rendelkezése alá hozta ezzel a legfőbb forgalmi eszközt; ebben a hazai mezőgazdaság és ipar javára szolgáló erős tarifapolitikája mint a versenyképesség előmozdítója; ebben a távolsági díjszabás merész tervének megvalósítása, mely nemcsak a forgalmat soha nem remélt arányokban növelte, de egyrészt ismertté tette hazánkat a külföld előtt is.

Ez a szempont érvényesül a viziutak, mint az ipari versenyképességnek nem kevésbé fontos tényezőjének fejlesztésére irányult tevékenységében is, mely tengeri hajózásunk előmozdításában, a vaskapu szabályozásában, melynek keresztülvitele tiszteletet szerzett hazánknak egész Európa előtt és melynek első aknáját ő maga személyesen robbantotta fel, s Fiume kikötőjének nagy gondozásában nyilvánul.

Még fényesebb kifejezői céltudatos iparteremtési politikájának azonban azon intézkedései, a melyek közvetlenül az ipar érdekében tettek. Ezek közé tartozik első sorban a közszállításoknak a hazai ipar számára való biztosítása, — továbbá a tőke megnyerésére szolgáló állami kedvezmények teremtése, előbb adó és tarifális kedvezmények alakjában, majd közvetlen támogatás formájában is, — és az állam tulságos megterhelését elkerülendő — az érdekeltek áldozatkészségéből egy oly alap megteremtése, mely iparfejlesztési politikájában közvetlenül az ő rendelkezése alatt álljon.

Felismerve a szakképzettség hiányát, mely minden törekvést megbénított és minden vállalkozást megnehezített, a magyar iparoktatás újjászervezésének alapjait rakta le, ezzel hirdetvén azon helyes tannak az igazságát, hogy az egészséges iparfejlesztés sarkköve a helyes irányban vezetett iparoktatás!

De nem feledkezett meg, — a minthogy e jól átgondolt és minden részletekre kiterjedő actiójában nem is feledkezhetett meg az ipar munkásairól sem, és bár az ő idejében alig hatottak el hozzánk azon munkásmozgalmak, melyek, sorsuk javítása céljából indulván meg, gyakran káros és veszélyes alakot öltöttek, éles előrelátása célszerűbbnek és helyesebbnek vélte azokat megelőzni, és ezért áthatva a munkásosztály jóléte előmozdításának nagy közgazdasági fontosságától, megvetette alapjait a magyar munkásvédelmi törvényhozásnak megalkotva a vasárnapi munkaszünetről és az ipari munkások betegségyezéséről szóló törvényeket, valamint előkészítve és a törvényhozás elé terjesztve az iparfelügyeletről szóló törvényjavaslatot az utolsó törvényhozási intézkedést, mely nevéhez fűződik.

Mintha a sorsnak különös végzete lett volna! Munkában eltöltött életének utolsó actusa is munkásügyi volt!

A fáradhatatlan munkája közepette ragadta el sorainkból e hatalmas, általában vaserejűnek hitt és rendesen vasministernek nevezett férfit a hirtelen halál. Olyan volt e csapás, mint mikor egy hirtelen támadt vihar derékon tör a százados tölgyet!

Csak halála érezte velünk veszteségünk igazi nagyságát, halálában láttuk csak igazán alakjának kiválóságát, egyéniségének kitűnőségét; az űr, melyet maga után hagyott, az volt életének és működésének legigazibb méltatója!

A szobor leleplezése után így fejezte be beszédét: »Im előttünk a szobor, a művészi tehetség kitűnő alkotása!

Előttünk a magyar közlekedés, a magyar ipar és kereskedelem, a komoly munka szobra, melynek míg élt, Baross Gábor megtestesítője, személyesítője vala.

A nagy akaraterő, mely általában legjellemzőbb vonása vala, megnyilatkozik ércalakjában is, a közlekedés és Vaskapu, az ipar és kereskedelem, melyeknek élete szentelve vala, társulnak itt is vele, a harmonia, melyben ezek találkoznak, jelképezi áldásdús működésének nagy harmóniáját is.

És ez a babér, melyet a kereskedelem nyújt feléje, a nemzet nyújtotta babért jelképezi, azt a babért, melyet oly gazdagon meg-

érdemelt: az elismerést, melyvel nemzete és első sorban a magyar ipar és kereskedelem adóznak emlékének.

Ez elismerés kifejezője lesz az ércszobor, melyet im átadok megőrzésre és gondozásra a magyar királyi államvasutak igazgatóságának, melynek feladata leendő, hálás kegyelettel ápolni azt, hogy hirdethesse a késő századokig a nemzet haladatosságát, Baross Gábor érdemeit és a jól végzett becsületes munka dicsőségét!

Küldöttségek által voltak képviselve a leleplezésen a miniszteriumok összes szakosztályai, a közigazgatási bíróság, a curia, a kir. tábla és a fővárosi törvényszékek, a kereskedelmi miniszteriumnak alárendelt összes hatóságok és hivatalok, az összes közlekedési vállalatok és a közlekedési tanfolyamok.

Az iparos és kereskedő világ képviselőiben küldöttségileg jelentek meg az ország összes kereskedelmi és iparkamarái, az Országos Iparegyesület, 21 fővárosi és mintegy 50 vidéki ipartestület, a textil, malom és cukoripari orsz. egyesületek, a tőzsde, a budapesti Lloyd-társaság, a pesti polgári kereskedelmi testület, a Magyar Kereskedelmi Csarnok, az Orsz. Kereskedelmi és Iparcsarnok, a Magyarországi keresk. utazók egylete, a kereskedelmi alkalmazottak egylete, a nagyobb országos munkásegyletek (zászlókkal) és számos vidéki kereskedelmi és ipari egyesület, a kereskedő és az iparos ifjak.

A vidéki törvényhatóságok közül előre bejelentett küldöttségek által képviselve voltak Trencsén, Bács-Bodrog, Hont, Abauj-Torna, Sopron, Baranya, Temes, Győr, Tolna, Torontal, Mosony-megyék, Sopron, és Debrecen sz. kir. városok, Csaca és Illava községek.

H i r e k.

Napirend 1898. november hó 22én.

Naptár: kedd, nov. 22. — Róm. kath.: Cicelle. — Prot.: Cicelle. — Görög-kel.: (nov. 10.) Oresztes. — Zsidó: Kiszlev. — Nap két 7 órakor; nyugszik 3 óra 59 perckor. — Hold két 1 óra 2 perckor délután; nyugszik 34 perckor éjjel után. A nap 7 óra 1 perckor reggel a Nyilas jegybe lép.

Időjárás. Kilátás a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: száraz, fagypontról körüli hőmérséklet, ködös idő várható.

Színház: »Gésák« operett.

— (**A pécsi „Katholikus Kör” estélye.**) Tegnap este tartotta a pécsi »Katholikus Kör« felolvasó estélyét, melyen társadalmunk elite-jének zöme jelent meg. Ott láttuk többek között *Troll* Ferenc címzetes püspököt és *Hanny* Gábor kanonokot is. Félhat órakor vette kezdetét az érdekes és változatos program, melyet a főgimnázium zenekara Cibulka »Stephanie gavotte«-jével nyitott meg, melylyel a zenekar zajos tetszést aratott. Utána *Nagy* Benjamin dr. ciszt. r. főgimnáziumi tanár olvasta fel »A tökéletes nő« című saját szerzeményü értekezését, melyben érdekesítő, megkapó hangon, élénk színezéssel ecseteli a valódi tökéletes nő eszményképét. A műsor harmadik számát *Ternovszky* Margit urhölgy töltötte be, ki zongorán Mendelsohn »Rondo capriccioso«-ját gyönyörűen adta elő, s a műsor e számát lelkes tapsban nyilvánult közkívánatra egy »Menuettel« toldotta meg. Majd *Egry* Béláné urhölgy gyönyörködtette a közönséget, ki *Buday* Dezső ur zongora kísérete mellett énekelte Denzza-nak »Si tu m' amais« dalát. A művésziesen előadott ének-számot két magyar dallal kellett megtoldania. Ritkán hallottunk magyar dalt oly közvetlen természetességgel, annyi elragadó érzéssel énekelni, mint a hogy *Egry* Béláné urhölgy e két egyszerű népdalt énekelte. Remek előadását frenetikus taps jutalmazta. Ezután *Végh* Lajos ur szavalta el nagy hatással »Töprengés« című saját szerzeményü költeményét. Ezt követte *Meiszner* Imre »Éljen a hon« című dala, melyet a főgimnáziumi énekkar

adott elő. A szünni nem akaró tapsvihar csillapodtával még két magyar népdalt (»Megkonkult a kecskeméti...« és »Két lánya volt a falunak«) énekelte az ifjuság s végül a »Rákóczi indulót«, ezt az énekre nehéz zenedarabot, mely feladatukat azonban bámulatos könnyedség s dicséretes precizitással oldottak meg, mi főleg *Bitter* Illés főgimnáziumi tanár, az énekkar karmesterének érdeme, őt illeti a műsor első számának fényes sikeréért is a dicséret.

— (**Hivatal-áthelyezés.**) Pécs sz. kir. város gazdasági hivatala f. é. november hó 21-étől a Ferenciek-u. 35. sz. alá lett áthelyezve.

— (**Megüresedett plébániák.**) A pécsi egyházmegyében jelenleg hat plébánosi állás van üresedésben. Nevezetesen: a tolna-varasdi, melynek kegyura gróf Apponyi György, a magyar-hertelendi, melynek patronusa a pécsi papnövelde, a tót-keszti, ennek pedig kegyura galánthai herceg Eszterházy Miklós dr. és végül a zombai és a darázs; ezekre a megyés püspök nevez ki. A felsorolt plébánosi állomásokért folyó évi december hó 15-ig lehet pályázni.

— (**Katonai felülvizsgálat.**) Ma délelőtt tartott a katonai felülvizsgáló bizottság a Scholz-féle sörházban felülvizsgálatot. A bizottságban — melynek elnöke *Koszits* Kamill megyei főjegyző volt — résztvettek a honvédség részéről *Horváth*, a közös hadsereg részéről *Duralia* őrnagyok, továbbá *Trixler* Rudolf dr. megyei, *Biróhalmy* és *Solc* ezred orvosok. Felülvizsgálatra tizenkét egyén jelentkezett, a szülők keresetképtelensége miatt. Ezek közül hárman felmentettek, míg tizenegyen további katonai szolgálatra köteleztettek.

— (**Az ismerős ismeretlen tettesek.**) *Fischer* Hermann, indóház-utca 25. szám alatti lakos ma reggel jelentette a rendőrségen, hogy az éjjel lopás történt nála. Az udvarban van egy kamrája, melynek ajtaját álkulcsal felnyitották és a kamrában levő, külön álló és szintén bezárt ketrecet feltörték s onnan négy darab hizott ludját ellopták. A betöréses lopást a körülményekkel ismerős tetteseknek kellett elkövetniök, a kik az udvarba a szomszédnak a mezőre néző kertjén át hatoltak be s a kamrát maguk után gondosan bezárták s ugyanazon az uton, melyen jöttek, emelték el a tizenkét forintot érő hizott ludakat. Mikor ma reggel a tulajdonos a kamrát felnyitotta, meglepetve látta, hogy a ketrec fel van törve és üresen áll. A rendőrség a nyomozást megindította a tettesek kipuhatolása iránt.

— (**Honvédtisztek áthelyezése.**) A honvéd tisztikarból Kaposvárról Polgár Elek századost Borosjenőre, Szávicz Kornél és Tihanyi József századosokat, valamint Perlaky főhadnagyot és Draskócy Márton hadnagyot Pécsre helyezték át. Az áthelyezett tisztek közül a két százados már régóta van Kaposváron s ott a társaság kedvelt tagjai voltak mindig, miért távozásuk híre általános sajnálkozást okozott. Helyükbe Pécsről Braun és Böröndy századosok mentek Kaposvárra.

— (**Postamester kerestetik.**) Megyénk Cineri-Bogád községében postamesteri állomás van üresedésben. Pályázatok 3 hét alatt adandók be a pécsi posta- és táviradigazgatóságához.

— (**Szinügyi bizottsági ülés.**) A város szinügyi nagybizottsága holnap (kedden) délután 3 órakor a varosháza közgyűlési termében ülést tart. Az ülés tárgya a színház bérbeadása, illetve *Tiszay* Dezső szinigazgatóval a jövő háromévi szezonra kötendő szerződés tárgyalása lesz.

— (**Halálozás.**) *Perlaky Horváth* Gizella magyar államvasuti pénztárnoknő életének 24 ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése holnap (kedden) délután 4 órakor lesz az indóház-utca 19. számú házból a budai-külvárosi temetőbe. A korán el-

hunyt fiatal nő lelkiüdvéért az engesztelő misét szerdán d. e. 8 órakor tartják a belvárosi plébánia-templomban. Gyászolják özvegy édes anyja és nagyszámu rokonság.

— **(Ujabb vád egy orvos ellen.)**

Lapunkban nemrég bőven megirtuk, hogy Weinberger Béla dr., gyónki gyakorló orvos ellen női páciensein tilos és bűnös műtétek végrehajtása miatt vizsgálatot indítottak. Most újabb ilyen vád van az orvos ellen. Ugyanis Henrich Jánosné Beck Erzsébetről kitűnt, hogy még 1894. november 19-én, hogy megszabaduljon az anyaságtól, négy hónapos magzatját megölte. Az asszony az orvosnál járt, kivel 25 forintban egyezett meg, hogy a tilos műtétet rajta végrehajtsa. Az orvos ezt meg is tette s ezért 15 forintot le is fizetett neki az asszony, tiz forintot pedig a náni körjegyző útján postán küldött el az orvosnak. A pénzről szóló postai feladó-elismervényt elő is adta a nyomozáskor az asszony s most azt bünyelként beküldték a tamási járásbíróshoz, hol a vizsgálatot folytatják az orvos ellen.

— **(A főispán Mohácson.)**

Dr. Fejérváry Imre báró, vármegyénk főispánja ma a reggeli vonattal titkára, dr. Darócy Aladár kíséretében a mohácsi járási főszolgabírói hivatal ügymenetének megvizsgálása céljából Mohácsra utazott.

— **(Házi szarka.)** Hamedli Gyula fényképésznél szolgált Sovány Róza cselédleány. A múlt héten kilépett a szolgálatból s mikor eltávozott, csak akkor vették Hamedliék észre, hogy egy csomó ruhaneműt is elvitt magával. A lopást bejelentették a rendőrségnél, de a leányzó már ekkor túljárt a város határán. Azonban Szentlőrincen elfogták a csendőrök s bekísérték a királyi ügyészség fogházába.

— **(A város jövő évi költség-előirányzata)** nyomtatásban is elkészült s ma kézbesítették a törvh. bizottsági tagoknak. A költségelőirányzatot, a pénzügyi és gazdasági bizottságok együttes választmányának és a Tanács javaslataival együtt a jövő hétfőn tartandó városi közgyűlés fogja tárgyalni.

— **(Negyven évi szolgálat jutalma.)** Negyven évet tölteni valamely pályán, kötelességűen és buzgó kintartással: szép és elismerésre méltó dolog; de negyven évet tölteni a csendőrség farsztóján, rögös pályáján: kétszeresen dicsőség. Ilyen dicsőség részese Maurovics Pál csendőrmester, kit most nyugalomba helyeztek s negyven évi szolgálata jutalmául a honvédelmi minisztertől az aranyéremkeresztet kapta s tényleges illetékének teljes összegével, évi 750 forinttal nyugdíjaztatott.

— **(A borissza kocsis.)** Szamp Ádám pálya-utcai kocsmáros ma feljelentette a kocsisát, Varga Ferencet a rendőrségnél borlopás miatt. A panaszos ugyanis mostanában gyakrabban vette észre, hogy a pincében levő elkerített külön borpincéjében a hordókat az ő megkérdezése nélkül csapra üti valaki. Ez a valaki — úgy gyanítja — a kocsisa volt, a ki az alatt a három hét alatt, mióta nála van, többet volt részeg, mint ózan. Állítólag tanuk vannak, kik látták is, hogy a kocsis hol az istállóban, hol a padláson titokban borozgatott, iszogatótt. Mindezek alapján most a rendőrség megindította a vizsgálatot a borissza kocsis ellen.

— **(Mikor a baka kosarat kap.)**

Ha »cibil« emberrel esik meg, hogy a szive ábrándjától kosarat kap, hát a kikosarozott cibil a busulásnak adja a fejét és addig busul, a míg vagy bele pusztul, vagy újabb kilátása lesz egy másik kosárra. Nem úgy azonban a baka. Ha őt kikosarazzák, akkor fellázad benne a mellőzött hadfi és azonnal elégtételt vesz magának. A mint megtörtént ez tegnap este az Udvardi-féle vendéglőben, hol a táncteremben bakák és cibilek vegyesen táncoltatták a konyhahölgyeket és szobalányokat. Egy baka aztán, mikor a kit felkért táncra, egy piros

pozsgás Káti, mással ment táncolni, kapta magát, kirántotta a gyiklesójét és azzal tizenkilenc — ablakot tönkre sebesített. Az esetről az ügyeletes rendőr tett jelentést a rendőrségnek s ha a káros is úgy akarja, a kikosaroztatásáért az ablaküvegeken boszut álló bakát feljelentik felettes hatóságának.

— **(Házassági kurzus az egyetememen.)** A chicagói főiskolán házassági kurzust nyitott egy élelmes professzor. Ezen a kurzuson a diák és természetesen a diákkisasszony is, alapos oktatást kap az esküvő mindenféle ceremóniáiról, hogy aztán később mint vőlegény, mint násznagy, vagy mint tanu jól megállja helyét. A ki az egyetemen e kurzust elvégezte, már első lakodalman is olyan nyugodtsággal és biztossággal fog föllépni, a milyent a nem tanult vőlegény rendszerint csak ötödik házasságának jubileumán szerez meg. A vőlegény nem fogja többé hátsó zsebében keresni a jeggyűrűjét, a mikor szüksége van rá, nem is fogja elgurítani az oltártól néhány méternyire, a násznagy nem fog a menyasszony uszályára lépni s végül az ismert igen szócskát a házassági kurzus végzett növendékei oly biztossággal fogják kiejteni, hogy mindenki jól megértheti. Cumnock tanár, a ki a házassági kurzust vezetni fogja, bizonyára elismerést érdemel, mondja egy amerikai újság. A házassággal holtig tartó viszonyt kötni Chikagóban régóta nem szokás. De épen azért, mert az új házasságkötés a chicagói polgárral ugyszólván minden nap megeshetik, szükséges, hogy a ceremóniát finomabbá és változatosabbá tegyék, hogy a chicagói lakodalomra, mely az ottani vőlegényre vagy menyasszonyra nézve már rég nem hat az újdonság ingerével, ne legyen minden gyönyörűség nélkül való.

— **(Az ellenállhatatlan utitárs.)** A dollárok országában jóképű fiatalemberek ujabban igen jövedelmező foglalkozást találhatnak. Az amerikai milliomosok regényes hajlamu leánykái sokszor első szerelmükkel olyanokat boldogítanak, a kiknek sem biztos állásuk nincs, sem komolyságukkal nem képesek a gazdag apa tetszését megnyerni. Ha most a papa látja, hogy rábeszéléssel semmire sem megy, elviszi a leányát utazni. Utazás közben egy előkelő, művelt fiatalember csatlakozik hozzájuk, a kinek társaságában a kisasszonyka elfelejti első rajongásának tárgyát. Alighogy ez sikerült, az ellenállhatatlan kísérő megkapja a kikötött összeget, azután valami alkalmas ürügy alatt eltűnik — néha azt mondja, hogy már van felesége. Az apa most bemutatja azt, a kit ő választott leánya számára férjül s a kinek oldalán a hölgyecske elfelejti kettős csalódását.

— **(Akinek az Isten a barátja.)** Egy javakorbéli férfi állított be folyó hó 18-án Szegzárdon a házakba. Könyöradományokat gyűjtött és azt mondta, hogy csak kölcsön kéri az összeget, kint van a barátja, majd az meg fogja fizetni. Többen kérdezték, hogy ki a barátja, amire azt felelte, hogy az Isten. Az egyébként is beszámíthatatlan idegent bevitték a »Ferenc« közkórházba.

— **(Az árvaházban.)** Ily címmel a »Pécsi Napló« f. hó 19-diki számában egy hirt közölt, melyben azt mondja, hogy az apácák az ott megláncolva tartott hatalmas szelindeknek egy árva gyermek által vitettek ételt s azt a veszedelmes állapot úgy megmarta, hogy hetekig beteg lesz vele és sebért orvosok varrták össze. Továbbá, hogy a beteg gyermeket az apácák kiengedték a csipős novemberi levegőbe, s az csuzt kápott és egész arca éktelenül eltűzult. Erre a hirre vonatkozólag felkerettünk a való tényállás közlésére illetékes helyről, mely a következő: Az árvaház házórző ebe nem »hatalmas szelindek«, hanem szentbernardi kutya, melynek sohsem árva fiuk, hanem mindig a tehenes vitte és viszi az ételt. Az árva fiut az apácák vizért küldték, de a gyermek csintalanságból beosont a kutyahez, s ott játszott vele. Egy köben azonban megbotlott s hanyatt esett. Ez izgathatta

fel az ebet annyira, hogy ráugrott és megharapta. A gyermek sebért dr. Johann Béla orvos kötözte be s a beteget, noha három napig kellett csak az ágyban feküdnie, az apácák feltű gonddal még két napig tartották ott s csak a hatodik napon kelt fel teljesen egészségesen. Ez a való tényállás, melyet azért is szívesen közlünk, hogy a közönség helyes tudomást nyerjen az ügyről s az elferdített és szenzációvá felfujni akart közlemény által félre ne vezettessék.

— **(Madárfészek egy levélszekerenyben.)**

Francia lapok írják, hogy egy belga falunak egyik levélszekerenyében vagy egy esztendővel ezelőtt kis cinkepár rakott magának fészket. A forgalom nem volt nagy, a boldog párt tehát nem sokat háborgatták levelekkel vagy levelezőlapokkal s mivel az a postaszolga, aki a leveleket ki szokta szedni, nem bántotta őket, békésen élhettek és szaporodhattak a szekreny belsejében. A nyáron nagyobb szabásu családi esemény történt a vasládában. Az anyamadár hat apróságot költött ki. Erre már aztán szűk lett nekik a levélszekreny s a pap kiköltöztette az egész kis családot jobb helyre.

— **(Fenevadak a szinpadon.)**

A párisi színházak lázas konkurencijája a legexotikusabb végletekbe viszi a szinigazgatókat. A zsulolt házakért vívott harcokat élénken illusztrálja az az örült vállalkozás, a mibe az Ambigu színház direktora fogott. Most folynak a »Papa la vertu« című melodráma próbái, a melyekből a szereplők üvöltő ordításai a boulevardokra is kihallatszanak. Ebben a darabban ugyanis egy egész állatsereglet működik közre, igazi bestiák, köztük egy oroszlan is, a melyik már két állatszoliditónót marcangolt össze. A négy lábú színészek alakításai elé persze Páris publikuma nagy kíváncsisággal néz. Az egyik színésznőnek, a ki egy állatszoliditónó szerepét játsza, korbáccsal a kezében kell a fenevad ketrecébe lépnie. A bátor színésznő közelében persze Morok állatszoliditó is elrejtőzik azon esetre, ha az oroszlan ki talál a szerepéből esni s gonosz szándékai támadnak kétlábú kollegája iránt.

— **(A Pécsi Műkedvelők Egyesületének estélye.)**

Vasárnap este a Vigadóban tartotta a pécsi műkedvelők egyesülete őszi estélyét. Az estély a nyolc számból álló változatos műsorral vette kezdetét, mely közül a »Népdal-egyveleg« (előadták: Kántor Katinka k. a. és Bálint Ferenc ur), valamint Rudnyánszky Gyulának »A mama kedvence« című monologja (előadta ifj. Ódor Gyula) érdemelnek különös dicséretet. A műsor többi számait is nagy tetszéssel fogadta a szépszámú közönség. A műsor után a fiatalság táncra perdült s kivilágos kiviradtig a legjobb hangulatban ropta a tüzes magyar táncot. A szünetek alatt serpentin és konfetti dobálással mulattak a vendégek. Konfetti elárusítására vállalkoztak: Halmi Juliska, Györpécsi Terka, Szabó Erzsike, Denk Margit és Kovács Mariska. A bálon megjelent asszonyok és szép leányok névsora az alábbi. Asszonyok: Bálintné, Bernhardné, Bruckerné, Csonkáné, Denkné, Engené, Enerdeerné, Gléberné, Györváryné, Horváthné, Kántorné, Krauszné, Matancsné, Mayné, Meisznerné, Platzné, Reiznerné, özv. Szántóné, Szebényiné, Tamásné, Udvaryné. Leányok: Braun Irén, Csonka nővérek, Denk Margit, Györváry Teruska, Horváth Karolin, Kántor Katica, Kovács Mariska Kovács Sarolta, Löderer Anka, Moy Ilona, Meiszner Anna, Nadán Karolin, Németh Mariska, Platz Erzsike, Szabó Mariska, Szebényi Etelka, Szántó Lujza, Szabó Erzsike, Vadász Juliska.

— **Lakonit disztárgyak.** Az iparművészeti tárgyak között első helyen említendők azon, lakonit disztárgyak, melyekkel a francia műipar újabban elárasztja a művelt világot. E műtárgyak galvano plasztikai anyaga a »lakonit«, melynek összetétele a földaláló gyáros titka, könnyen kezelhető és nagyon alkalmas a galvano plasztikai kivitelre. Ez idő szerint Párisban csupán két cég gyárt lakonitot és abból műtárgyakat. Az egyiknek lakonitja világosabb, a másiké sötétebb szürke. A lakonit gyártmányok oly izlésesek, művészi jellegök anyira kidomborodik, anyira magukon viselik a francia szellem játszi pazarságát, formatökélyét, hogy nem is tekinthetők iparcikknek, hanem művészi alkotásoknak. Ezek felette alkalmasak a domborművű remekművek népszerűsítésére, utáztatokban való ismertetésére és így a művészet terjesztésére. Az itt felsorolt tárgyak legalkalmasabb ajándék tárgyat képeznek és a legszebb vásztekban csak *Schönwald* Imrénél kaphatók.

Művészet, irodalom.

Manzoni-Requiem.

— Irta Verdi József; szinre került a pécsi nemzeti színházban 1898. nov. 19-én. —

A ki tegnapelőtt a zsufozásig megtelt színházat szemlélte, örömet kellett hogy érezzen a telett, hogy Verdi ezen örökbecsű s tán a legremekebb alkotását Pécsvárosa intelligens közönségének ily nagy száma siet meghallgatni, annak zenei szépségeiben gyönyörködni.

És a szemlélő meglepetve látta, hogy nagy része nem a rendes színházlátogatók sorából került ki, hanem nagyon sokan voltak, kiket nagyrítván, vagy éppen nem láthatnak a színelőadásokon.

Ez egy részt azt dokumentálja, hogy Pécsnek igen is van nagy közönsége, mely *fölváltva* megtölthetné akár esténként is a színházat, másrészt ilyenkor látszik, hogy milyen sokan vannak, kik visszavonulnak azon kötelesség teljesítése elől, melyet társadalmi állásuk nekik kötdlezővé is tesz.

De nem célnk itt társadalmunk és közönségünk egyes mulasztásait tárgyalni, megíróni, hanem csak megemlítjük ezen dolgokat, melyek önként előtérnek, ha arra való indító ok merül föl.

Födolog azonban, hogy a színház megtelt, s a megjelentek ámulattal hallgatták az előadást, a melyet hallgatni keveseknek adódik alkalom és mód.

Valóban nem tudta hamarjában a hallgató, hogy a zenemű fenséges és mély harmoniáját, a betanulás pontosságát, az előadás nagyszerűségét vagy a dirigálás mesteri voltát csodálja-e jobban!

Mert mind egyszerű volt!

Már a bevezetés olyan volt, mely a hallgatót a Requiemhez való hangulatba hozta, értvén dr. *Váradi* Antal *»Erzsébet«* című prologját, melynek szövegét olvasóink lapunk múlt számából ismerik.

Tessék ezen szöveghez még hozzáképzelnünk *Váradi* szavaltat, melyhez hasonlódt nem produkálhat senki, nem léven meg hangjában az a varázshatasu timbre, mely a lelket legmélyebb valójában megkapja s viszi abba a hangulatba, melybe a szavaltó a hallgatót vinni akarja.

Valóban nem csodáljuk, ha a közönség *Váradi* Antal előadása után az első pillanatokban eltelegett tapsolni, hogy a másik pillanatban annál elementárisabb erővel törjön ki a tapsvihar, mely egyaránt szólt a koszorúskóltnak s a paratlan előadónak.

Ezen méltó bevezetés után következett a Requiem előadása, melynek szövegét az előadás alkalmával vette kézhez a hallgató s melynek bővebb ismertetése is fölösleges, a mennyiben közökzen forog *Vörös* Nándor dr.-nak a »Verdi

Requiem ismertetése« című tüzete. *Vörös* dr. mint kitünő muzsikusk a leghivatottabb volt ezen ismertetés megírására, mely a requiemnek szövegét és különös zenei alkotását a legapróbb részletességgel tárgyalja.

Igy hát rátérhetünk magára az előadásra!

Hogy ez a nagyszabású zenemű egyáltalán előadható volt, az annak a szerencsés körülménynek tudható be, hogy Pécs már régtől fogva, hogy úgy mondjuk, »zeneváros« volt, hol mindig volt zenét (a szó klasszikus értelmében) művelő és zenéhez értő, épugy a klasszikus zenéért rajongó közönség.

Már most nem kellett egyéb, mint egy lankadatlan szorgalmu egyén, ki fáradságot nem ismerő ambícióval szedje össze a meglévő faktorokat s kész volt a lehetőség, hogy azokkal valami impozáns produkáljon.

Igy volt ezen esetben is!

Ciglányi Béla kir. ítélő táblai bíró, kinek nem akadály nagy elfoglaltsága, ha a klasszikus zene ápolásáról van szó, egybegyűjtötte a »Pécsi Dalárda«, a »Pécsi műkedvelő női énektársaság«, a »Pécs bányatelepi daloskör«, a »Pécsi zenekedvelők egyesülete« és a katonai zenekarból álló zenét kitünően művelő csoportokat s *Eckhardt* Antal tanítóképződei zenetanár dirigálása mellett létesítette a requiem oly magas színvonalu előadását, melyhez fogható nem létesíthet máshol, de sehol senki.

Nagy érdem illeti az egyes ének- és zenekarok karmestereit, mert ezeknek kellett a betanítás nehézségeivel elsősorban megküzdniök, de fáradhatlan működésük sikerre vezette őket s egyesületeiket.

Mikor az egész ének- és zenekar megjelent a színpadon, megbámulta még az idevaló is, hát még a vidéki ezt az impozáns zenésztömeget, melyhez hasonlólt quantitative talán, de qualitative alig állíthat egybe még a főváros is.

És a szólistáink!

Nem volt akadály, melylyel ezek meg nem küzdöttek volna, pedig e zeneműben egy a soprán, mint az ált, egy a tenor, mint a bászó, egy a zene- mint énekkar elég nehéz részzel kellett, hogy megküzdjön, anélkül, hogy a legkisebb erőltetésére került volna egyiknek is, mintha mindegyiküknek más foglalkozása nem volna, mint a nehéz zenei problema megoldása.

De a ki ismeri közreműködőinket, nem csodálkozik ezen s az nem is várt más eredményt, mint a milyent tapasztalni alkalma volt.

A szólistáink közül elsősorban *Schneider* Istvánnét (mezzo soprán), özv. *Thaller* Gusztávnét (soprán), *Zelesny* Saroltát és *Razgha* Ilonát (alt) említjük föl.

Ezek közül az elsőség palmája *Schneider* Istvánné urhölgyet illeti, kinek iskolázott, magas fekvésű hangja nélkül aligha lehetett volna ezt a nagyszabású zenealkotást előadni. Nem azért, mintha nem volna városunkban ilyen, vagy ehhez hasonló hangu műkedvelő énekesnő, hanem azért, mert senkinek sincs meg az a nagy zeneérzéke s zenetudása, mint öneki s nincs meg az az organuma, mely a kezdeten produkált erőt mindvégig megtartsa az utolsó ütenyig, nem éreztetvén a faradtság legkisebb jelét sem, dacára a két óra hosszat tartó folytonos erős éneklésnek, mely alkalommal akárhányszor a 150 tagu ének- és zenekar fölött dominált és vezetett anélkül, hogy az erősség érdessé vagy csak élessé tette volna hangját.

Utána *Zelesny* Sarolta kisasszonyt említjük, kinek hangfekvése és hangszíne határozottan a drámai ének terén elérendő sikerekre tenne őt képesre.

Kitünő volt özv. *Thaller* Gusztávné urnő és *Razgha* Ilona kisasszony is. Előbbinek hangja különösen alkalmas az egyházi ének reprodukálására, utóbbinak — a ki ezuttal szerepelt először nyilvánosan — üde alt hangja szépen érvényesült.

Másodsorban a férfi szólistáinkat említ-

jük. *Hoffer* Károly és *Taky* Gyula sokkal ismertebb tagjai a zenetársadalmunknak, sem hogy hosszabban kellene bemutatnunk őket most is azok a kitünő oszlopai voltak a zenei épületnek, kikre minden időben és minden körülmények között számítani és építeni lehet.

Hogy már a most megkezdett hasonló, tot folytassuk, a fundamentumról sem szabad megfeledkezni s ez a »Pécsi Dalárda«, melynek dicő multja, szép jelenje elég garancia, hogy a jövője is ragyogó leend.

Ez azon alap, melyre hogy mindenkör építeni lehet, megmutatta a »Verdi Requiem« mai előadása.

A többi ének- és zenekar méltán sorakozik melléje, mert kitünő összműködésük teljes elismerést érdemel.

Végül feltétlen dicséret illeti *Eckhardt* Antal dirigenst, ki zenei szakértelemmel és teljes odaadással vezette a hatalmas karokat s kinek lelkes dirigálása folytán érvényesült az a sok zenei szépség, melyben gyönyörködni valóban szerencsénk volt.

Adja Isten, hogy minél előbb viszontláthassuk ez előadáshoz méltó helyen és módon az összes szereplőket!

Taiws József.

© **A granadai rózsa.** Mődfölött bájos az a regény, a melynek első kötete most jelent meg a Légrády testvérek-féle »Legjobb könyvek« című regénytárban. A címe »A granadai rózsa.«. Írója Jean Rameau. A regény hőse egy fiatal trappista, aki a zárda szigorú fegyelme alatt tölti napjait. Jean Rameau »Granadai rózsa«-ja nagy feltűnést fog kelteni a könyvpiacra és még kapósabbá teszi a »Legjobb Könyvek« című regénytárt, a melynek egyes kötetei 50—50 krért rendelhetők meg egy a kiadóhivatalban (Budapest, V. Váci-körút 78) mint az összes könyvtáraknál.

T a n ü g y.

(**Megnyitott iskola.** A csepelyi községi iskolát — melyet mult hó 11-én az ott felépített kanyaró és vörheny járvány miatt hatóságilag bezártak — a járvány megszűntével tegnap reggel újra megnyitottak.)

(**A „Baranyamegyei Tanító-Testület«** december hó 7. napján (szerda), mint azon nap előnapján, midőn 30 éve az iskolai törvények (1868. évi XXXVIII. t. c.) a legfelsőbb szentesítést nyerték, a megyei székesháza közgyűlési termében délelőtt 9 órakor évi rendes közgyűlést tartja. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó és jelentés. 2. A »Salamon-ösztöndij« alapítvány gyűjtésének felülvizsgálásával megbízott bizottság jelentése. 3. Az alapszabályok módosítására kiküldött bizottság előterjesztése. 4. Vitatétel: a) »Kivánatos-e népoktatási törvényünk revíziója? Ha igen, mennyiben? Melyek azon pontok, melyeknek megváltoztatása a nevelés-oktatás előhaladására szükségesek?« Előadó: Schmidt Boldi-sár, pécs-bányatelepi népisk. igazgató. — b) A gazdasági ismétő-iskolák. Előadja: Bódizs Béla vaiszlói közs. tanító. 5. A pénztár állapotának bemutatása és a határekesok kinnutatása. 6. Indítványok. Az indítványok 24 órával a gyűlés megtartása előtt az elnöknel bejelentendők.)

(**Megválasztott tanítónők.** A ractőtői községi iskolához *Gursicky* Aranka, a kákicsi községi iskolához pedig *Szöke* Kornelia okleveles tanítónőket választották meg.)

(**Fegyelmi egy óvónő ellen.** *Horváth* Mariska duna-szekcsői óvónő ellen az óvóbizottság hivatali mulasztás eméni fegyelmi vizsgálatot indított. A m. kir. valias es közoktatásügyi miniszter azonban a napokban érkezett leiratával *Horváth* Mariskát a fegyelmi vizsgálat alól feimentette s a felmerült költségek fizetésére az óvóbizottságot kötelezte.)

(**Frigyes kir. herceg magyar iskolája.** Frigyes kir. herceg 700 forintot küldött

a baranyamegyei Izsép községnek egy román iskola alapítására. A királyi herceg kikötötte, hogy az iskolában a tanítás nyelve magyar legyen.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 21-én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén a napirend előtt felszólaltak *Hentaller Lajos*, *Holló Lajos* és *Apponyi Albert*. Mindhárman élesen elítélték a kormányt a Hentzi ügyben tanúsított magatartásáért.

Fejérváry Géza honvédelmi miniszter válaszolt a tőlszólalásokra s e közben azt fejtegette, hogy Hentzit az a becsületszava, melyet lekötött arra nézve, hogy a magyarok ellen harcolni nem fog, csak addig kötötte, míg a magyarok Budán voltak.

Erre balról felkiáltások hangzottak: „szép telfogás a becsületszóról“, mire *Fejérváry* dühösen fordult a baloldal felé s oda kiáltotta: *Nem fogadok el leckét becsület rontóktól és bojkottálóktól.*

Felkiáltások balról: Kik azok?

Fejérváry: Önök!

Gullner Gyula: Kik azok az „önök“?

Fejérváry (a nemzeti pártra mutatva)

Önök, önök!

Óriási zaj támadt a miniszter e kijelentésére. Az egész ellenzék fölugrott helyéről.

— Ki vele! ki vele! — hangzott balról s félóra hosszat tartott az irtózatot tombolás, padverés, dübörgés, a „ki vele!“ és zárt ülést kérő kiáltások.

Fejérváry összefont karokkal, sápadtan állt helyén, az ellenzéki és kormánypárti képviselők öklükkel fenyegetőzve rohantak egymás felé, végre *Kardos Kálmán* elnök, ki egészen tehetetlenül ült eddig helyén, fölfüggesztette az ülést.

Ekkor az egész Ház a közepre tódult, *Fejérváryt* a jobboldal körülvette és éljenezte, a baloldal tovább tombolt, a karzati közönség is fölállt s az izgatottság percre sem szünetelt.

Közben a kormány tagjai a miniszteri szobában minisztertanácsot tartottak.

Negyedóra mulva *Kardos* újra megnyitotta az ülést s *Fejérváry* miniszter folytatni akarta beszédét, de erre ujtól erővel tört ki a vihar az ellenzéken s ingerülten kiabálják: „Kérjen bocsánatot! Nem beszél addig!“

Bartha Miklós szólni akar, de az ő szavát is elnyomja az óriási zaj, melyet jobbról-balról csapnak. »Rendre kell utasítani a minisztert!“ — hangzik balról.

— Nem tehetem — mondja erre *Kardos* — *nem hallottam, mit mondott!*

Ez a furcsa elnöki kijelentés megújuló tombolást idézett föl az ellenzéken, mire *Kardos* ismét előrántja egyetlen arkánumát s újra fölfüggeszti az ülést.

A képviselők izgatottsága nőttön nő s a mikor *Fejérváry* elhagyja a termet, utána kiáltják: »Hinaus, osztrák zsoldos!«

Félkettő után *Kardos* újra megnyitja az ülést s *Fejérváry* ismét szólni akar, de a baloldal tomboló kiáltással fogadja: »kérjen bocsánatot!«

Bartha Miklós: Fog bocsánatot kérni?

Fejérváry: Nem, soha!

Dörgő »ki vele!« kiáltás fogadta ezt a kijelentést s negyedóra hosszat érthetetlen kiabálás töltötte be a levegőt. *Kardos* tehetetlenül ül helyén s végül újra fölfüggeszti az ülést egy fél órára.

Az ülés $\frac{3}{4}$ -kor ismét megnyitván, ismétlődnek az előbbi jelenetek.

Horánszky a házszabályokhoz akar szólni, de ebben a jobboldal padveréssel, tombolással megakadályozza s kiabálja: »Halljuk *Fejérváryt!*« a mire a baloldal »halljuk *Horánszkyt!*« kiáltással válaszol. A kölcsönös kiabálások pillanatra sem szünetelnek, *Bánffy* fölmeleg az

elnökhöz, a ki óriási zajban most már *negyedézer függeszti föl az ülést* — és pedig egy órára. A teremben fölgyújtják a lámpákat.

A fölfüggesztés után *Fejérváry* távozott a házból. *Bánffy* marasztotta, kijelentve, hogy *nem tágit, ha ezek az állapotok akár egy évig is eltartanak.* *Fejérváry* erre kijelentette, hogy negyedórával az ülés kezdete előtt itt lesz s helyén kitar.

Az újra megnyitott ülésen ismétlődött ugyan az a jelenet, a mely félbeszakadt a fölfüggesztés előtt.

Kardos elnök kijelentvén, hogy *Fejérváryt* illeti a szó, a baloldal óriási zajjal tiltakozott ez ellen s folyton kiabálta: »Halljuk *Horánszkyt!*« A jobboldal a padokat verve kiabál: »eláll, eláll!« mire a baloldal is kezdi verni a padokat. Végre óriási zaj közben az elnök újra, *ötödször fölfüggeszti az ülést egy órára.*

TÁVIRATOK

— **A kolozsvári borvizsgálat.**

(A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter a »Kel. Ért.« által közölt hírek alapján Kolozsvár polgármesteréhez táviratot intézett, melyben elrendeli, hogy az ottani vizsgálat eredményéről hozzá részletes jelentést terjeszzenek föl. — Kolozsvár város polgármestere *Szvacsina Géza* főkapitánytól vett adatok alapján még szombaton megtette jelentését a miniszternek. E jelentés szerint a legutóbbi 3 hónapban 13 kolozsvári megrendelőnek érkezett bor Pécsről. Julius-Szeptember hónapokban több mint 80000 liter. — A rendőrség kiderítette azt is, hogy nemcsak egyenesen Pécsről, hanem Sepsiszentgyörgyről és Balánfalváról is érkeztek Kolozsvárra gyanús pécsi borok, melyeket épen az eredet helyének elpaliásítása végett küldtek így közvetett úton a pécsi borkereskedők. Érdekes tapasztalatot szerzett a kolozsvári rendőrség. Több pécsi cég ugyanis mint értékes finom bort magas utánvétellel több ízben küldött olyan kolozsvári címekre, a melyek a vasutól e küldeményt nem váltották ki. Ezt a bort az »államvasutak« rendszeren elárvereztette. Kolozsvári kereskedők abban a hitben, hogy finom bort vesznek, jó árért megvették az árverés alá került lőrét. A föl-adók így is jól jöttek ki. Eddigél a kolozsvári rendőrség 10 helyről vett mintát és még 8 olyan bormérő helyet jelentettek be, a melyekben gyanús borokat árusítanak. Az egyetem vegytani intézete *Fabiny Rudolf* egyet. tanár vezetése alatt úgy el van foglalva vegyelemzéssel, hogy alig jut ideje a rendes tanóra megtartására. A vizsgálat előre láthatólag még egy hétig fog tartani.

— **Egy üveggyár bukása.**

(A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Marosvásárhelyről írják a »Kel. Ért.«-nek, hogy az ország egyik legrégebb és egykoron hírneves gyáripari telepe, a bikszádi üveggyár a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következtében kényszerítve volt üzemét beszüntetni. Az üveggyár, mely körülbelül 140 év óta áll fenn, annak előtte Romániában bő kiviteli piaccal bírt; az ottani változott viszonyok következtében és a termelés drága volta miatt azonban a vállalat nem bírt lépést tartani a modern verseny követelményeivel, ami csakhamar maga után vonta anyagi romlását is.

— **Munkásgyűlések Budapesten.**

(A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A vasárnapi munkásgyűlések közül a mázoló segédek délelőttre hirdetett gyűlésüket azon bizonyára nem épen legkellemesebb okból nem tarthatták meg, mivel a helyiséget, melybe azt összehívták, a tulajdonos ellen foganatosított bírói árverés után becsukták. A Nizza kávéház volt ez, a melyről legutóbb a törvényszéki rovatban is megemlékeztünk, mert itt történt, hogy egy angolt kifosztottak, a minek következtében a törvényszék az akkori

tulajdonost el is ítélte. A mázolóknak mintegy 400-an lehettek, a kik a helyiség előtt gyülekeztek, de *Tóth Lajos* kapitány felszólítására csendben szétszórtak. — Az *esztorgályosok* délelőtt tartottak gyűlést, melyben *Weitner Jakab* a munkások szervezkedéséről beszélt; ugyanez volt napi rendje a *ferencvárosi munkások* gyűlésének és a *kocsi gyártók gyűlésének* is.

— **Az E. M. K. E. közgyűlése.**

(A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Emelkedett és lelkes hangulatban folyt le vasárnap Kolozsvárott az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület tizennegyedik évi rendes közgyűlése, mely — tekintettel az országos gyászra — minden zajosabb külső ünnepség nélkül, mint munkás, hazafias gyűlés tartatott meg. Ugyancsak a gyász jeléül a közgyűlésre való meghívó, valamint a tárgysorozat és az évi jelentés gyászkeretben jelentek meg. A gyűlésen nagy számban vettek részt az E. M. K. E. örökös alapító és rendes tagjai is. A gyűlést délelőtt 10 órakor *Béldi Ákos* gróf nyitotta meg. A közgyűlés az elnöki megnyitót lelkes eljenzéssel fogadta, az 50.000 koronás Erzsébet-alapítványra vonatkozó indítványt pedig egyhangulag elfogadta. Ezután *Sándor József* orsz. képviselő előterjesztette az évi jelentéseket és *Horváth Gyula* fölött emlékbeszédet mondott. Délután 2 órakor 100 terítékű bankett volt a New-York szálló termeiben, a melyen az egyedüli hivatalos tőszót az elnök a királyra mondotta. *Bölonyi Ödön* bejelentette, hogy az Emke javára minden évben egy előadást rendez. A gyász jeléül az ebéden a zene nem játszott.

— **Szobieszky szobra.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Lembergben vasárnap volt *Szobieszky* lengyel fejedelem szobor-leplezése óriási közönség és előkelőség jelenlétében. Az összes városnegyedekben emlékbeszédeket tartottak. A lapok vezércikkében írják a mai nap kiváló jelentőségéről.

— **Vidéki Hirlapírók Szövetsége.**

(A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A »Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége« Budapesten a Pannónia szálló külön termében vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgya volt a *vidéki újságírók nyugdíj-intézetének* megalakítása. A közgyűlésen *Kulinyi Zsigmond* szövetségi elnök elnökölt. Jelen volt a két alelnök; *Szácsay Gyula* (Győr) és *Barát Armin* (Temesvár) s az igazgatóság tagjai közül *Blaskovits Ferenc* orsz. képvis. *Lovassy Andor*, *Lenkei Lajos* (Pécs), *Kaffner Béla* (Szombathely), *Kiss Károly* (N.-Kikinda), *Kuszó István* (Kolozsvár), *Tömörkény István* (Szeged), *Ujlaky Antal* (Szeged), *Konc Ákos* (Debrecen), *Brájer Lajos* dr. (N.-Becserek), összesen, a meghatalmazásokkal együtt ötven tag. *Palócz László* szövetségi titkár és *Reich* szegedi tanárnak mint szakértőknek előadása alapján beható vita tárgyává tették a kidolgozott szabályokat és táblázatokat, melyek alapján a szövetség már ma, alig két esztendő fennállása után hozzáfoghat saját nyugdíj-intézetének létesítéséhez. A határozmányok szerint nemcsak személyes nyugdíjat biztosíthatnak maguknak a tagok, hanem özvegyeiknek és árvaiknak is tisztességes ellátást szerezhetnek. A nyugdíj kiszámításának alapja körülbelül megegyezik az országos hirlapírói nyugdíjintézet táblázataival s a közgyűlés az előterjesztett alapszabályokat úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta. A nyugdíjintézet már a jövő év január 1-én életbe lép s azonkívül külön segélyalapja is lesz a szövetségnek, mely eddig 5000 frt telett rendelkezik. A szövetség összes vagyona kerekszám 30.000 frtot tesz, amiből már 15.000 frt van elkülönítve a nyugdíjintézet céljaira. A rendes tagok száma 108, az alapítóké 105, a pártoló tagoké 489. A közgyűlés előtt az igazgatóság tartott ülést s elhatározta, hogy *Gallovicz Jenő* pécsi hirlapíró érdekében, a kinek kilenc párbaja keletkezett, mert a hirlapírói kar szidalmazását egy asztaltársaságtól számon kérte s a kit

ezen párbajokért egy évi fogházra ítélték, kegyelmi kérvényt nyújt be s ezt küldöttéleg fogja átadni Erdély igazságügyi miniszternek.

— **Árviz és vihar.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Perpignanban* nagy felhőszakadás következtében a folyók és patakok kiáradtak. Az utak nagyon meg vannak rongálódva. Több helység viz alatt áll. A partvidéken iszonyu vihar dühöng. St.-Cyprien-nél a part közelében egy gőzhajó felborult.

— **Robbanás.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Párisban* tegnap délután 5 óra tájban a Havas-ügynökség szerkesztősége alatt levő Champeaux-léle vendéglő pincéjében nagy robbanás volt. Egy ember, a ki a pincében foglalatoskodott, életét vesztette, egy másik ember és egy asszony, a kik az utcán ép arra mentek, súlyosan megsebesültek. A szerencsétlenséget gáz- vagy szeszrobbanásnak tulajdonítják. A robbanás ágyudőrejhez hasonló detonációt okozott s megrendítette az egész épületet. Egy üvegtető, a mely a vendéglő egy részét fődte, teljesen összezúzódott. A vendéglő egy másik részében az ablakok, a tükrök és edények valóságos szilánkokra törtek. A padlózat egy része felszakadt, több közfal bedőlt. A vendéglő több alkalmazottja megsebesült, köztük egy súlyosan. A robbanás ereje egy masszív ajtót, a mely a pince egyik részét elzárta, kidobott az utcára. Az ajtó egy arra menő öreg asszonyt agyonütött. A robbanás okának kiderítésére megindították a vizsgálatot. Lehetséges, hogy a Havas-ügynökség szerkesztősége kénytelen lesz kiköltözni az épülethől.

Nyilt-tér.*)

PILSENI Téli sör
a polgári
sörfőzdéből.

Vasárnap, azaz novemb. 20-án

első csapolás és kimérése

a Pilseni sördében

Pécsett, király-utca, a bazárban.

Tisztelettel

Nick A. K. csemege-kereskedés-

és a „Pilseni polgári sörgyár“ főraktára

PÉCSETT.

Laptulajdonos Felelősszerkesztő
SZAUTTEE GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

3 tucsat 5 forintért

valódi francia

Gummi vagy **halhólyagot**

a legfinomabb minőségben szállít a »Nagybani-gummi-
áru raktár« IX. ker., Üllői-ut 21. szám. Szétküldés
titoktartás mellett utánvétellel, nem tetsző árukért a
pénz visszaadatik.

1193. sz.

1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbírószág 1898. évi V. IV. 263. számú végzése következtében, Dr. Miltényi Miklós javára, Steurer Ignác ellen 300 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 419 frt 10 kr-ra becsült órák, ékszer, bolti berendezésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. járásbírószág IV. 263/1898. számú végzése folytán, 300 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi szeptember hó 15. napjától járó 6% kamatai és pedig

összesen 31 frt 70 krban biróilag már megállapított költségek erejéig **Pécsett, Ferenciek utca 34. sz. a.** leendő eszközzésére, 1898-ii évi november hó 30-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a vent szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX törvényzikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnel becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécsett, 1898. évi november hó 17 napján.

Fonyó István

kir. bir. végrehajtó.

Köszönet-nyilvánítás.

Ő fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyárnak, Budapest.

Császári és királyi ő fensége, Lipót Salvator főherceg rendkívül meg van elégedve az Asbestalppal bélelt cipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kirándulásokon használta a cipőket és úgy érezte, hogy a lába nem fáradt ki — mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak mintájára készítsenek másikat ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék be.

Hiszszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, mint a mint megfelelők voltak a szalon-cipők

Zágráb, 1898. július 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Nines többé láb fájas, sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyós láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebül a járása annak, a ki cipőjét Dr. Högyes-fele az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és k. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franko. Felvilágosítások és prospectusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-utca 18.

Viszont eladóknak megfelelő árendedmény.

Egyedüll elárusító raktár Pécsett: **Weisz Adolf** bőrkereskedőnel, **Dombovárott: WEINER P. JÓZSEFNÉL.**

10682. szám.

1898.

HIRDETMÉNY.

A dárdai kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság 1898. évi nov. hó 18-án 10682. sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy **Dárda, Laskafalu, Keskend és Kis-Dárda** községekre vonatkozólag az 1886 : XXIX., 1889 : XXXVIII. és az 1891 : XVI. t. cikkek értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tétetvén, a helyszini eljárás a nevezett községekben **1898. évi december hó 10-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak :

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel ;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírára az 1886 ; XXIX. t.-cz. 15—18. §-ai és az 1889 : XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek ; és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Domján Miklós,

betétszerkesztő

Dr. Molnár Jákó,

kir. albiró